

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 708) w art. 98 po § 3 dodaje się § 3a–3c w brzmieniu:

„§ 3a. Grzywna nałożona mandatem karnym, o którym mowa w § 1 pkt 1 i 2, może być uiszczona w formie bezgotówkowej, za pomocą karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego, o ile funkcjonariusz ją nakładający dysponuje odpowiednim urządzeniem do autoryzacji rozliczeń. Grzywnę uważa się za uiszczoną z chwilą potwierdzenia dokonania płatności uzyskanego z urządzenia do autoryzacji rozliczeń.

§ 3b. W przypadku uiszczenia grzywny w formie, o której mowa w § 3a, koszty związane z autoryzacją transakcji i przekazem środków na właściwy rachunek bankowy ponosi ukarany.

§ 3c. Funkcjonariusz informuje ukaranego o możliwości uiszczenia grzywny w formie, o której mowa w § 3a, oraz treści § 3b.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zaproponowane zmiany w ustawie – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia mają na celu wprowadzenie udogodnień w zakresie sposobu uiszczenia grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego przez wprowadzenie formy bezgotówkowej i wykorzystanie w tym celu karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego.

Wprowadzenie proponowanych zmian w art. 98 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (Kpow) będzie miało szczególne znaczenie w odniesieniu do sprawców wykroczeń przebywających jedynie czasowo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a więc w głównej mierze cudzoziemców. Regulacje zawarte w obowiązującym art. 98 Kpow dla takich osób przewidują wyłącznie gotówkową formę mandatu karnego. Dotychczasowe doświadczenia Policji wskazują na szereg utrudnień i komplikacji w stosowaniu takiego rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z powszechnego korzystania przez cudzoziemców z kart płatniczych. Niejednokrotnie funkcjonariusz, który stwierdzi popełnienie wykroczenia przez cudzoziemca i przeprowadzi typowe czynności w ramach postępowania mandatowego, spotyka się nie tyle z odmową przyjęcia mandatu, co z brakiem możliwości jego uiszczenia, wynikającym z niedysponowania przez sprawcę gotówką w polskiej walucie. Zazwyczaj osoby te są gotowe uiścić nałożoną grzywnę właśnie przy użyciu karty płatniczej. W wielu miejscowościach istnieje możliwość uzyskania z bankomatu polskich pieniędzy, jednakże wiąże się to z koniecznością zapewnienia sprawcy (lub innej osobie dysponującej kartą) możliwości dotarcia do tego bankomatu. Powoduje to zwiększone zaangażowanie interwenującego policjanta do wykonywania czynności niezwiązanych bezpośrednio z jego działaniami na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz wydłuża czas interwencji. Proponowane rozwiązanie uprości relacje między funkcjonariuszami a osobami kontrolowanymi w przedstawionym zakresie. Przewiduje się również, że taka forma uiszczenia grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego będzie dopuszczalna wobec wszystkich osób, a więc również mających miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Niejednokrotnie bowiem obywatele polscy, na których, w świetle obowiązujących przepisów, można nałożyć wyłącznie mandat kredytowany, wyrażają chęć uiszczenia grzywny w formie bezgotówkowej na miejscu prowadzonej kontroli. Ponadto przyjęcie proponowanej regulacji może w istotny sposób zwiększyć ściągalność mandatów karnych wobec tej grupy sprawców.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 94 ust. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1907, z późn. zm.), inspektorzy Inspekcji

Transportu Drogowego mogą pobierać wymaganą kaucję w formie bezgotówkowej, tj. za pomocą karty płatniczej. Również w wielu krajach UE policja oraz inne organy kontrolne mają możliwość zastosowania takiej formy uiszczania należności z tytułu nałożonych kar. Jest to rozwiązanie nowoczesne i jego wdrożenie stanowić będzie wyraz modernizacji służb kontrolnych nie tylko w obszarze sprzętowym, ale również w sferze formalnoprawnej. Potwierdzeniem popularyzacji tego rozwiązania są zmiany w ustawie – Ordynacja podatkowa, które weszły w życie 1 stycznia 2016 r., zgodnie z którymi bezgotówkowa forma płatności będzie możliwa przy uiszczaniu należności podatkowych, o ile organ podatkowy będzie dysponował odpowiednim urządzeniem do autoryzacji transakcji płatniczych.

W związku z powyższym w art. 98 Kpów zaproponowano dodanie nowych przepisów § 3a–3c.

W proponowanym § 3a umożliwiono uiszczenie grzywny nałożonej w drodze mandatu gotówkowego lub kredytowanego w formie bezgotówkowej, przy użyciu karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego. Brzmienie projektowanych przepisów jednoznacznie wskazuje, że uiszczenie grzywny w formie bezgotówkowej będzie rozwiązaniem dobrowolnym, z którego ukarany będzie mógł skorzystać, o ile funkcjonariusz nakładający grzywnę będzie dysponował stosownym urządzeniem do autoryzacji takich rozliczeń. Konieczność wprowadzenia tego warunku wynika z faktu, iż urzędnicy, o których mowa, będą etapowo wprowadzane do użytku przez uprawnione służby i instytucje.

W proponowanym § 3b określono, że koszty związane z przekazaniem środków na właściwy rachunek bankowy, w przypadku grzywien uiszczanych bezgotówkowo, ponosi ukarany.

W proponowanym § 3c nałożono na funkcjonariusza nakładającego grzywnę obowiązek poinformowania ukaranego o możliwości uiszczenia grzywny nałożonej w formie mandatu karnego gotówkowego lub kredytowanego, w formie bezgotówkowej oraz o kosztach z tym związanych.

Projektowane rozwiązanie jest adresowane do wszystkich podmiotów uprawnionych do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych, jednak w największym stopniu będzie oddziaływać na Policję, która to formacja z uwagi na swą liczebność, zakres przyznanych uprawnień oraz nałożonych obowiązków, ujawnia największą liczbę wykroczeń. W 2015 r. funkcjonariusze Policji ujawnili ponad 8 mln takich czynów, przy czym w ponad 5,5 mln przypadków wobec sprawców wykroczeń zastosowano postępowanie mandatowe.

Ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego

systemu norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Zieliński – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu podinsp. Artur Zawadzki Naczelnik Wydziału Opiniodawczo-Analitycznego w Biurze Ruchu Drogowego KGP, tel. 601-32-22 email: artur.zawadzki@policja.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 29 marca 2017 r.</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD4</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Umożliwienie uiszczania grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego, w formie bezgotówkowej, przy użyciu karty płatniczej. Regulacje zawarte w dotychczas obowiązującym art. 98 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w stosunku do osoby przebywającej w Polsce jedynie czasowo, co w praktyce odnosi się przede wszystkim do cudzoziemców, przewidują, co do zasady, gotówkową formę mandatu karnego. Dotychczasowe doświadczenia Policji wskazują na szereg utrudnień i komplikacji w stosowaniu obecnego rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z powszechnego korzystania przez cudzoziemców z kart płatniczych. Również obywatele polscy, na których grzywny nakładane są w drodze mandatu karnego kredytowanego, niejednokrotnie deklarują chęć uiszczenia tej grzywny w formie bezgotówkowej, przy użyciu karty płatniczej, która z każdym rokiem staje się coraz powszechniejszym instrumentem płatniczym.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Nowelizacja art. 98 Kpow, w którym określono formy, w jakich może być nałożony mandat karny. Zmiana polega na dodaniu przepisów § 3a–3c i przez to umożliwieniu uiszczenia grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego gotówkowego lub kredytowanego w formie bezgotówkowej, za pomocą karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego. Zgodnie z proponowanymi zmianami, skorzystanie przez ukaranego z omawianego rozwiązania będzie dobrowolne, tym bardziej, że to on poniesie koszty takiej operacji i uzależnione od tego, czy funkcjonariusz będzie wyposażony w stosowne urządzenie do autoryzacji transakcji bezgotówkowej. Ponadto zaproponowano nałożenie obowiązku na funkcjonariusza do poinformowania ukaranego o możliwości dokonania płatności w takiej formie, a także o obciążeniu go kosztami tej transakcji.

Wdrożenie powyższego rozwiązania stanowi znaczące udogodnienie dla ukaranych. Powinno także poprawić ściągalność grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Analogiczne rozwiązanie polegające na bezgotówkowym uiszczaniu grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych, funkcjonuje już w niektórych krajach europejskich, m.in. w Austrii i w Belgii. W Polsce z rozwiązania tego korzysta już Inspekcja Transportu Drogowego, a także organy podatkowe.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty uprawnione do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych, w szczególności będą to Policja, ITD oraz straże gminne (miejskie). Innymi	– Policja – ok. 60 000 policjantów służby prewencyjnej, – ITD – ok. 700	Meldunek o stanie kadr Policji na dzień 1 lutego 2016 r.	Projektowane przepisy będą w największym stopniu oddziaływały na Policję, która z uwagi na zakres przyznanych uprawnień i nałożonych obowiązków,

<p>podmiotami posiadającymi takie uprawnienie są:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Straż Graniczna, – Państwowa Straż Pożarna, – Służba Celno-Skarbowa, – Żandarmeria Wojskowa, – Straż Ochrony Kolei, – Państwowa Inspekcja Sanitarna, – Państwowa Inspekcja Pracy, – Państwowa Straż Rybacka, – Straż Leśna i Służba Leśna, – Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, – Inspekcja Handlowa, – Inspekcja Weterynaryjna, – Główny Urząd Miar, – Państwowa Straż Łowiecka, – Inspekcja Ochrony Środowiska, – Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, – organy parków narodowych, – urzędy górnicze, – urzędy żeglugi śródlądowej, – urzędy morskie, – Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, 	<p>inspektorów,</p> <ul style="list-style-type: none"> – straże gminne (miejskie) – 9 330 strażników. 	<p>Informacja przekazana przez Biuro Nadzoru Inspekcyjnego GITD</p> <p>Dane własne Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 2015 r.</p>	<p>ujawnia największą liczbę wykroczeń, przede wszystkim w sferze przepisów o ruchu drogowym. W 2015 r. policjanci ujawnili ponad 8 mln wykroczeń, przy czym w ponad 5,5 mln przypadków wobec sprawców wykroczeń zastosowano postępowanie mandatowe. W mniejszym stopniu projektowane przepisy będą oddziaływały na Inspekcję Transportu Drogowego, który to podmiot wobec dużej części sprawców wykroczeń ujawnianych przy użyciu urządzeń rejestrujących nakłada mandaty karne kredytowane generowane elektronicznie i dostarczane ukaranemu za pośrednictwem operatora pocztowego. Ponadto należy przyjąć, iż począwszy od 1 stycznia 2016 r. zmniejszyła się liczba wykroczeń ujawnianych przez strażników gminnych (miejskich), na skutek znacznego ograniczenia ich kompetencji w zakresie kontroli ruchu drogowego.</p>
---	--	--	--

Sprawcy wykroczeń	Brak możliwości oszacowania dokładnej liczby.		Uproszczenie procedury uiszczenia grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego stanowi udogodnienie dla ukaranych, z którego osoby te będą mogły dobrowolnie skorzystać.
-------------------	---	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Po skierowaniu projektu do uzgodnień międzyresortowych został on umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie MSWiA, zgodnie z wymaganiami art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji.

W trybie tym opinię do projektu wniosła Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. Wytwórnia wyraziła aprobatę dla zaproponowanych rozwiązań oraz zadeklarowała gotowość do włączenia się do prac nad ich wdrożeniem.

Projekt został ponadto skonsultowany z Krajową Radą Sądownictwa, Krajową Radą Prokuratury, Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Krajową Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, a także Krajową Radą Komendantów Straży Miejskich i Gminnych – w ramach konsultacji publicznych.

Krajowa Rada Sądownictwa, Krajowa Rada Prokuratury, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego uwag do projektu nie wniosły.

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiła Krajowa Rada Komendantów Straży Miejskich i Gminnych. Rada zaopiniowała pozytywnie możliwość płacenia mandatów za pomocą kart płatniczych. Jednocześnie zwróciła uwagę, że jeśli po zmianie przepisów (które mają formę fakultatywną) dany organ (albo funkcjonariusz) nie będzie posiadał możliwości uiszczenia mandatu w takiej formie, może się to spotkać z dezaprobatą społeczną. Ponadto zwrócono uwagę na konieczność zmiany formularza mandatu, w związku z wprowadzeniem nowej formy płatności.

Dodatkowo projekt skierowano do konsultacji z Głównym Inspektorem Pracy, który także uwag nie wniósł.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania													

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Przewiduje się, iż proponowana regulacja będzie neutralna dla budżetu państwa. Jak określono w projekcie, koszty związane z przekazem środków na rachunek bankowy będą pokrywane przez ukaranego.</p> <p>Przewiduje się także, iż Policja zostanie nieodpłatnie wyposażona w urządzenia do akceptacji płatności bezgotówkowych (terminale płatnicze) na podstawie zapisów porozumienia zawartego między Ministrem Rozwoju i Finansów a Krajową Izbą Rozliczeniową, dotyczącego realizacji Programu upowszechnienia płatności bezgotówkowych w jednostkach administracji publicznej. Na mocy powyższego porozumienia, nie tylko koszt terminali płatniczych, ale również koszt obsługi płatności bezgotówkowej nie będą rodziły skutków finansowych dla budżetu państwa w czasie trwania Programu.</p> <p>Policja, będąca podmiotem nakładającym największą liczbę grzywien w związku z ujawnionymi wykroczeniami, zostanie początkowo wyposażona w ok. 2 tys. takich urządzeń, które zostaną udostępnione policjantom z komórek ruchu drogowego. Dalsze doposażenie Policji będzie prowadzone sukcesywnie, stosownie do zdiagnozowanego zapotrzebowania.</p> <p>Ewentualne doposażenie jednostek straży gminnych (miejskich) w terminale płatnicze będzie uzależnione od decyzji właściwych organów samorządowych i będzie finansowane z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>Obecnie nie można oszacować ewentualnych kosztów, jakie mogą ponieść jednostki samorządowe. Należy jednak wyraźnie podkreślić, iż proponowane przepisy nie nakładają na podmioty uprawnione do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych obowiązku wdrożenia proponowanego rozwiązania. Wprowadzenie do użytku terminali płatniczych będzie fakultatywne i uzależnione od zdiagnozowanych potrzeb oraz przewidywanych skutków finansowych dla samorządów.</p> <p>Koszt zakupu jednego terminala, zgodnie z informacją przekazaną przez Ministerstwo Rozwoju, wyniesie ok. 800 zł. Na obecnym etapie, nie znając ostatecznego zapotrzebowania na powyższe urządzenia wszystkich podmiotów uprawnionych do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych, a także potrzeby wdrożenia proponowanego rozwiązania, nie jest możliwe oszacowanie całkowitego kosztu ich zakupu.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie przewiduje się wpływu projektowanych regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
X nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie przewiduje się wpływu projektowanych regulacji na sytuację i rozwój regionalny.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów ustawy dotyczących umożliwienia uiszczenia grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego w formie bezgotówkowej będzie następowało sukcesywnie wraz z wyposażaniem kolejnych podmiotów w urządzenia do autoryzacji rozliczeń bezgotówkowych.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja efektów projektu powinna nastąpić nie wcześniej niż po upływie jednego roku i polegać na analizie liczby, wysokości i udziału grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych wydawanych ukaranemu po uiszczeniu grzywny w sposób bezgotówkowy, analizie udziału podmiotów, które wdrożyły projektowane rozwiązanie, wśród podmiotów uprawnionych do nakładania grzywien w drodze mandatów karnych, a także analizie wpływu projektowanych regulacji na poprawę ściągalności grzywien nałożonych w omawianej formie.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak załączników.		

KPRM

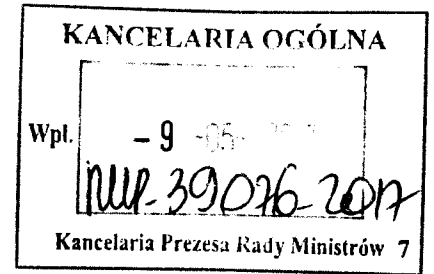

Warszawa, 5 maja 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1986.2016 / 6/JS

dot.: RM-10-54-17 z 05.05.2017 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra
Spraw Zagranicznych
Renata Szczep
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:
Pan Mariusz Błaszczak
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

